

Nr. 1585/C/2176/III-5/2014

CONCLUZII

formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
în cauza nr.20/1/2014/HP/P a Înaltei Curți de Casație și Justiție
având ca obiect rezolvarea de principiu a chestiunii de drept privind:
**Modul de aplicare a legii penale mai favorabile în cazul unui concurs de
infracțiuni, în situația în care, conform Noului Cod Penal, pentru una
dintre infracțiunile concurente este incidentă o cauză de încetare a
procesului penal, iar pentru cealaltă infracțiune pedeapsa aplicabilă este
mai severă ca cea prevăzută de Codul penal anterior**

Prin încheierea din 28 mai 2014, pronunțată în dosarul nr.345/229/2013 (1114/2014), Curtea de Apel București – Secția I penală a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție solicitarea de a pronunța o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu următoarei chestiuni de drept :

„Dacă în cazul în care numai conform noului Cod penal este incidentă o cauză de încetare a procesului penal pentru una din infracțiunile care intră în concurs, este obligatorie sau nu aplicarea pedepsei pentru cealaltă infracțiune care intră în concurs, tot conform noului Cod penal”.

Urmare analizei de admisibilitate a sesizării, efectuată în temeiul art.475 din Codul de procedură penală, se constată îndeplinirea condiției privind titularul acesteia și etapa procesuală în care poate fi formulată. Astfel, se observă că sesizarea aparține Curții de Apel București, Secția I Penală, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

Cu privire la celelalte condiții de admisibilitate prevăzute de art.475 din Codul de procedură penală, respectiv ca problema de drept a cărei dezlegare se solicită să nu fi fost supusă anterior examinării Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și cea referitoare la legătura dintre chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită și fondul cauzei în care aceasta a fost invocată, se impun a fi făcute anumite observații ce decurg din prezentarea situației juridice existente în cauză.

1. Situația juridică premisă care a generat necesitatea dezlegării chestiunii de drept

Prin sentința penală nr.235 din 6 noiembrie 2013, pronunțată în dosarul nr.345/229/2013, Judecătoria Zimnicea, în baza art.208 alin.4 – art.209 alin.1 lit.e, g din Codul penal din 1969, cu aplicarea art.37 lit.a din același cod și art.320¹ din Codul de procedură penală din 1969, l-a condamnat pe inculpatul O.V. la pedeapsa de 3 ani închisoare.

În temeiul art.2 alin.1 pct.1 din Legea nr.61/1991, cu aplicarea art.37 lit.a din Codul penal din 1969 și art.320¹ din Codul de procedură penală din 1969, același inculpat a fost condamnat la 3 luni închisoare.

În conformitate cu art.33 lit.a – art.34 alin.1 lit.b din Codul penal anterior, pedepsele de mai sus au fost contopite, urmând ca inculpatul O.V. să execute pedeapsa cea mai grea de 3 ani închisoare.

În baza art.61 din Codul penal din 1969 s-a menținut beneficiul liberării condiționate pentru restul de 784 zile rămas neexecutat din pedeapsa de 4 ani și 6 luni închisoare aplicată inculpatului prin sentința penală nr.140 din 12 august 2009 a Judecătoriei Fetești, definitivă la data de 31 august 2009 prin neapelare.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs inculpatul O.V.

Ca urmare a intrării în vigoare a noului Cod de procedură penală și a legii de punere în aplicare a acestuia, calea de atac exercitată a fost recalificată ca apel de către Curtea de Apel București – Secția I penală, investită cu soluționarea acesteia.

În cauză, instanța a constatat că, în cursul judecării apelului, inculpatul a învederat că dorește să se împace cu partea vătămată, împrejurare care, în raport de dispozițiile art.231 alin.2 din Codul penal, produce efecte juridice favorabile acestuia, conducând la încetarea procesului penal pentru infracțiunea de furt calificat în scop de folosință.

Față de acest aspect favorabil inculpatului, dar care operează doar pentru una dintre infracțiunile care compun concursul de infracțiuni, s-a considerat necesară lămurirea modului în care se va determina pedeapsa pentru cea de-a doua infracțiune concurrentă, prin prisma celor statuate prin decizia nr.265 din 6 mai 2014 a Curții Constituționale și decizia nr.5 din 26 mai 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție în interpretarea și aplicarea art.5 din Codul penal. Astfel, dacă limitele de pedeapsă prevăzute de legea nouă pentru această

din urmă infracțiune ori tratamentul sancționator incident în baza altor instituții juridice reținute în cauză sunt mai severe decât pedeapsa determinată în baza legii vechi, s-a pus problema care dintre legi se va aplica, dat fiind faptul că pentru prima dintre infracțiunile concurente, legea nouă este mai favorabilă.

2. Detalierea situației juridice relevate de instanța de apel

În cuprinsul încheierii prin care Curtea de Apel București – Secția I penală a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție a fost expusă detaliat chestiunea de drept a cărei lămurire s-a considerat a fi necesară pentru soluționarea cauzei.

Pornind de la constatarea faptului că infracțiunile deduse judecății sunt anterioare datei de 1 februarie 2014, instanța de control judiciar a procedat la examinarea acestora și a celorlalte instituții juridice incidente în cauză, în vederea determinării legii penale mai favorabile în conformitate cu art.5 din Codul penal.

În acest context s-a menționat că, pentru infracțiunea de furt de folosință prevăzută de art.208 alin.4 – art.209 alin.1 lit.e, g din Codul penal anterior, comisă în stare de recidivă postcondamnatorie, pentru care inculpatul a fost condamnat la 3 ani închisoare, potrivit Codului penal în vigoare se va reține ca încadrare juridică art.228 – art.229 alin.1 lit.b în referire la art.230. În raport de noua încadrare, în conformitate cu art.231 alin.2 din același cod, urmează să producă efecte juridice împăcarea intervenită în apel, ceea ce va conduce la o soluție de încetare a procesului penal, evident favorabilă inculpatului.

Pentru infracțiunea de port nelegal de armă prevăzută de art.2 alin.1 pct.1 din Legea nr.61/1991, comisă în stare de recidivă postcondamnatorie, instanța de fond l-a condamnat pe inculpat la 3 luni închisoare, în condițiile în care pedeapsa prevăzută de lege era închisoarea de la 3 luni la 2 ani sau amenda.

Această infracțiune, potrivit noii reglementări, ar atrage incidența art.372 alin.1 lit.a care prevede ca sancțiune pedeapsa închisorii de la 3 luni la 1 an sau amenda.

Instanța de apel a reținut că, deși limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul acestei infracțiuni sunt favorabile inculpatului, este necesară examinarea și a celorlalte instituții juridice reținute în cauză al căror efect este reglementat diferit în noul Cod penal.

În acest context s-a observat că, tratamentul sancționator al recidivei postcondamnatorii impus de împrejurarea că infracțiunile deduse judecății au fost comise după liberarea condiționată a inculpatului din executarea unei pedepse anterioare de 4 ani și 6 luni închisoare și înainte de împlinirea duratei ei, este mai sever potrivit legii noi.

Într-o atare ipoteză, art.61 din Codul penal anterior prevedea două posibilități, și anume aceea a *menținerii liberării condiționate*, caz în care se executa pedeapsa pentru infracțiunea dedusă judecății, respectiv cea a *revocării acesteia*, situație în care restul rămas neexecutat și pedeapsa stabilită pentru infracțiunea care a atras revocarea se contopeau, cu posibilitatea aplicării unui spor.

Constatând că, în cauză, instanța de fond a menținut beneficiul liberării condiționate dispuse anterior, instanța de apel a concluzionat că legea nouă ar fi mai puțin favorabilă inculpatului întrucât tratamentul sancționator reglementat pentru această situație în cuprinsul art.104 alin.2 impune *revocarea obligatorie a liberării condiționate* și executarea restului de pedeapsă alături de noua sancțiune, conform dispozițiilor de la recidivă sau pluralitate intermediară, după caz.

Cumulul aritmetic instituit cu caracter obligatoriu prin legea nouă face ca pedeapsa astfel determinată să fie mai severă ca cea anterioară, ceea ce în opinia instanței care a formulat sesizarea ridică probleme în determinarea *mitior lex* prin prisma celor statuate de Curtea Constituțională prin decizia nr.265 din 6 mai 2014 și de Înalta Curte de Casație și Justiție prin decizia nr.5 din 26 mai 2014.

Astfel, în raport de împrejurarea că pentru una dintre infracțiunile concurente legea nouă este mai favorabilă, instituind o cauză de încetare a procesului penal, s-a considerat necesar a se lămuri care dintre legi se va aplica la stabilirea pedepsei pentru cea de-a doua infracțiune concurentă, dacă legea nouă în cazul acesteia este nefavorabilă.

Întrebarea a fost formulată în contextul în care titularul sesizării a apreciat că din cuprinsul deciziei Curții Constituționale nu rezultă dacă la pronunțarea acesteia s-au avut în vedere și ipoteze de tipul celei din speță.

3. Eroarea constatată privind chestiunea de drept expusă de instanța de apel

Cele două decizii invocate de instanța de apel, respectiv decizia nr.265 din 6 mai 2014 a Curții Constituționale și decizia nr.5 din 26 mai 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, statuează o regulă cu caracter general, valabilă în procesul de determinare a legii penale mai favorabile, și anume că examinarea legilor succesive va fi una de ansamblu, fără a fi permisă combinarea dispozițiilor legale favorabile din legi diferite.

În lumina acestui principiu general, caracterul favorabil/nefavorabil al unei legi se determină în mod global, prin evaluarea concretă a efectelor fiecărei instituții juridice incidente într-o cauză, astfel cum sunt acestea reglementate în cuprinsul legii examinate.

În raport de această împrejurare se constată că, instanța de apel a concluzionat greșit că pedeapsa ce ar putea fi stabilită potrivit legii noi pentru sancționarea infracțiunii de port fără drept de armă este mai severă ca cea efectiv aplicată de instanța de fond, în baza legii vechi.

Se observă că, în primă fază, instituțiile juridice incidente în cauză au fost comparate în abstract, fiind examinate doar prevederile legale în care acestea sunt cuprinse. Această procedură este deficitară întrucât legea penală mai favorabilă se determină în raport de pedeapsa ce ar putea fi stabilită prin prisma tuturor instituțiilor juridice reținute într-o cauză.

De asemenea, procesul de identificare a *mitior lex* a fost defectuos și în etapa următoare, întrucât infracțiunea de port fără drept de armă și tratamentul sancționator al acesteia au fost analizate distinct de cea de furt calificat de folosință, fiind omis faptul că, în baza legii vechi, ceea ce se compară este pedeapsa rezultantă de 3 ani închisoare aplicată inculpatului pentru concursul de infracțiuni și nu cea de 3 luni închisoare stabilită pentru infracțiunea de port fără drept de armă.

Astfel, pentru a se realiza o justă aplicare a art.5 din Codul penal, în acord cu exigențele deciziilor invocate mai sus, pedeapsa rezultantă de 3 ani închisoare stabilită potrivit Codului penal anterior se va compara cu pedeapsa aplicabilă inculpatului în urma eficientizării tuturor instituțiilor juridice incidente în cauză, în baza legii noi.

Prin urmare, dacă pentru infracțiunea de furt calificat de folosință, potrivit art.231 alin.2 din Codul penal, va produce efecte împăcarea intervenită în cauză, în cazul infracțiunii de port fără drept de armă, prevăzută de art.372 alin.1 lit.a din același cod, pedeapsa va fi orientată spre minimul special al acesteia (3 luni închisoare astfel cum a procedat și instanța de fond), urmând a fi cumulată aritmetic în baza art.104 alin.2 cu restul de pedeapsă de 784 zile rămas neexecutat din condamnarea anterioară.

Pedeapsa astfel determinată (de 874 zile închisoare) este favorabilă celei de 3 ani închisoare aplicată inculpatului în baza legii vechi, ceea ce conduce la concluzia certă că legea nouă este favorabilă în ansamblul ei și nu generează probleme de interpretare și aplicare de tipul celei expuse de instanța de apel.

Analiza comparativă realizată de instanță în vederea determinării legii penale mai favorabile nu a avut la bază criteriul aprecierii globale și, astfel, contravine celor statuate cu caracter de principiu prin decizia nr.265 din 6 mai 2014 a Curții Constituționale și decizia nr.5 din 26 mai 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Situația juridică relevată în acest mod conduce la concluzia greșită că legea nouă este doar parțial favorabilă, ceea ce a generat necesitatea dezlegării unei chestiuni de drept care în realitate nu are legătură cu cauza¹.

4. Inadmisibilitatea sesizării

Conform art. 475 din Codul de procedură penală, una dintre condițiile de admisibilitate a sesizării formulate în vederea dezlegării de principiu a unei chestiuni de drept este aceea a legăturii dintre aceasta și soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată.

Completul pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cuprinsul deciziei nr.11 din 2 iunie 2014, a statuat că această condiție poate fi considerată îndeplinită dacă interpretarea dată de instanța supremă chestiunii de drept invocate are consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Astfel, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii

---

¹ Dispozițiile privind judecata în cazul recunoașterii vinovăției/învinuirii reținute în cauză, prevăzute de art.320¹ din Codul de procedură penală anterior, respectiv art.375, 377 și 396 alin.10 din Codul în vigoare, produc efecte identice în ambele reglementări în ceea ce privește pedeapsa, motiv pentru care nu este necesară examinarea lor.

De asemenea, starea de recidivă prevăzută de art.37 lit.a din Codul penal anterior, al cărei corespondent este în cuprinsul art.41 alin.1 din Codul în vigoare, necesită observații doar în ceea ce privește tratamentul sancționator, aspect analizat în cuprinsul concluziilor formulate.

penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul ca decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în procedura prevăzută de art.476 și 477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.

Concluzionând în baza argumentelor prezentate la punctul 3 al expunerii că, în speță, legea nouă este mai favorabilă sub toate aspectele urmând a se aplica în ansamblul ei, se observă că problema de drept supusă dezlegării nu are legătură cu cauza în care a fost invocată.

Potrivit art.475 din Codul de procedură penală, o altă condiție de admisibilitate a sesizării este ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat anterior în privința chestiunii de drept a cărei dezlegare se solicită printr-o hotărâre prealabilă/recurs în interesul legii, respectiv ca aceasta să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Sub acest aspect trebuie menționat că prin decizia nr.5 din 26 mai 2014 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală s-a statuat că în aplicarea art.5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile, constatându-se că nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată.

Din considerentele hotărârii rezultă că dezlegarea dată problemei de drept ce a format obiectul sesizării este fundamentată juridic pe decizia nr.265 din 6 mai 2014 a Curții Constituționale care, cu caracter de principiu, a stabilit că determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea uneia dintre legile succesive în mod global, aceasta urmând a se aplica întregului litigiu.

Prin urmare, în ceea ce privește sesizările care au ca obiect general dezlegarea modalității prin care se determină legea penală mai favorabilă (prin apreciere globală sau pe instituții autonome), indiferent de situația particulară invocată în cuprinsul fiecăreia, se poate considera că Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat prin decizia nr.5 din 26 mai 2014.

Această concluzie rezultă și din decizia nr.9 din 2 iunie 2014 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală prin

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

care s-a respins ca inadmisibilă sesizarea cu următorul obiect : dacă, în aplicarea art.5 din Codul penal, determinarea legii penale mai favorabile se face prin alegerea uneia dintre legile penale succesive, ce se va aplica întregului litigiu penal, în funcție de diferite criterii (cum ar fi limite de pedeapsă, tratament sancționator aplicat pluralității de infracțiuni, prescripție etc.) ori prin alegerea pentru fiecare așa-numită instituție juridică autonomă a dispoziției legale mai favorabile dintre legile penale succesive.

Argumentele expuse în cuprinsul deciziei au fost în sensul că, anterior, prin decizia nr.5 din 26 mai 2014 s-a statuat, cu valoare de principiu asupra problemei de drept, iar aspectele invocate în particularizarea acesteia nu mai pot constitui obiectul acestei proceduri.

Prin urmare, întrucât chestiunea de drept ce formează obiectul prezentei analize reprezintă un caz particular de determinare a legii penale mai favorabile în funcție de criteriul aprecierii globale sau al instituțiilor autonome, se poate concluziona că a fost dezlegată anterior de Înalta Curte de Casație și Justiție la nivel de principiu.

Pentru aceste motive,

În temeiul art.475-477 C.p.p.,

VĂ SOLICITĂM

Respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării formulate de Curtea de Apel București – Secția I penală în dosarul nr.345/229/2013 în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în sensul de a se stabili : „dacă în cazul în care numai conform noului Cod penal este incidentă o cauză de încetare a procesului penal pentru una din infracțiunile care intră în concurs, este obligatorie sau nu aplicarea pedepsei pentru cealaltă infracțiune care intră în concurs, tot conform noului Cod penal”.

**PROCUROR GENERAL,
TIBERIU-MIHAIL NIȚU**